

valloissa silloin kun hänet vangittiin.

Piirioikeuden apulaislakimies sanoi Rena Mooneylle: "En ymmärrä, minne tähden te haluatte sekaantua raitiotieläisten asiaan. Sellainen nainen kuin te, joka voi ansaita \$2.50 tunnissa."

Rena Mooneyn silmät iskiivät tulta, kun hän vastasi: "Miksi en minä auttais heitä, joiden täytyy tehdä koko päivä työtä ansaitakseen niin paljon kuin minä saan yhden tuunnin työstä?"

"Te olette tuhna", vastasi apulaislakimies. Epäilemättä Pontius Pilatus uskoi, että Kristus oli tuhna. Kaikki yhteiskunnan vapautajat ovat tuhnia mammonan mittapuulla mitattuna.

Puhuessaan vainoojistaan, sanoi Rena Mooney: "Heillä täytyy olla henkivartiensa, heidän omatuntonsa soimaa heitä, he pelkäävät. Minä voisin kävellä vaikka mestaustavalla. Minua ei tarvitse vartioida. Minä voin kuollakin asiain puolesta. Hella kuollisin, jos voisin siten saattaa takaisin elämään sen hirveän pommi-riihdyksen uhrin. Kuollisin, jos voisin siten pelastaa lapset tehtaasta, pienokaiset, joiden elämä dollareiksi jauhetaan. Minä en pelkää. Olen elänyt työväen asialle, voin sille kuollakin. Jos todellakin ne hirtättävät ihmisiä työväen järjestämisen tähden, niin en halua elää sellaisessa maailmassa, missä sellaisia hirttä misä sallitaan. En ollenkaan ikävöisi jättää sellaista maailmaa."

Sellainen luonne on Rena Mooneylla. Luulettaako että hän oli osalliso na siinä pommiuunnittelussa ihmisolentojen tappamiseksi, ihmisolentojen, joita hän niin paljon rakastaa? Ei. Ehdottomasti — ei!

Mutta te ette voi tuntea Rena Mooneya täydellisesti, jollette tunne häntä opettajana. Hänellä on Montessorin kyvyt. Minulla on leikkaukset "San Francisco Bulletinista", päivätty elok. 7 p. 1915, jossa on kuva, ja sen alla kirjoitus: "Hilbert Gounod Roberts, kaksitoista-vuotias pianonsoittaja ja hänen musiikinopettajansa Rena Mooney". Kuvaa selostavassa kirjoituksessa sanotaan: "Nuori san franciscolainen soittaja, jolle ennustetaan suurta tulevaisuutta, tulee esilintymään huomenna iltapäivällä konsertissa maailmannäyttelyssä.... taideteiden palatsissa. Tämä nuori taiteilija on Hilbert Gounod Roberts ja hän on 12 vuoden vanha. Hän on palkkakunnalla hyvin tunnettu Rena Hermann Mooneyn oppilas. Mrs. Mooneyn opetusjärjestelmän siinä, myös perin pohjin Intellektuaalinen ja teoreettinen musiikin opetus pelkän musiikkiopetuksen lisäksi, ja nuoren Robertsin erinomaisen edistys on tulos tästä opetustavasta. Hän soittaa jo sujuvasti kappaleita, jotka kysyvät voimia ja tuisin kehittyneiltä soittotaiteilijoilta."

Ja kirjoituksessa edelleen kerrotaan tämän nuoren taiteilijan erinomaisista kyvyistä ja siitä erinomaisesta opetustavasta, jota hänen opettajansa on käyttänyt häntä opettaessaan. Minä en ole soittaja, mutta olen kerran mukana äitien kokouksessa, missä annettiin näytteitä tuosta uudesta musiikin opetustavasta ja se oli todellakin erinomaisista.

Rena Mooney on erikoisesti onnistunut lasten opettajana siitä syystä, että hän rakastaa lapsia. Charles Dickens kertoo teoksessaan "Old Curiosity Shop" kuinka pikku Nell eksi Lontoon kadulla ja hän pyysi tuntemattomaa vanhaa miestä viemään hänet kotiin. Vanha mies tuli hikutekuisi ja sanoi: "Se ei ole mikään vähäpätöinen asia, kun sanotaan, että he, jotka ovat niin lähellä jumalaa, rakastavat meitä. Kun ensin tunsin mieltymystä sen johdosta, että lapsi osotti luottamusta minuun, päätin minä ansaita sen luottamuksen..."

Me vaistomaisesti luotamme niihin ihmisiin, joita lapset rakastavat. Mrs. Mooneyn oppilaat jumaloivat häntä ja usein ne käyvät häntä tervehtimässä vankilassa. Ja hän ikävöi päästä takaisin heidän seuransa, hän haluaa nähdä heidän kehittyvän ja edistyvän, nuo ihanaat kukkasat musiikkitarhassa....

Kun Mrs. Mooney puheli kansani työstään ja oppilaistaan johtui mieleeni Solness Ibsenin "Rakennusmestari", joka sanoo vaimostaan Ailinesta: "Tiedättekö, että Ailinella on myöskin rakentajan lahjoja... Hän rakentaa ipentien lasten sieluja. Hän rakentaa lasten sieluja täydellisen muotoiseksi, täydelliseen tasapainoon, jaloksi ja ihaniksi. Hän auttaa niitä muodostumaan yleviksi, suoriksi ja täysikasvuiksi ihmis-sieluiksi."

Minua hävittää se kauhea tosiasia, että kapitalismi haluaa hävittää jokaisen ihminen sielun ja ajatuksen ja niiden tilalle istuttaa jotain rakkautta ja kautea. Esimerkiksi he (kapitalistit) haluavat murhata Rena Mooneyn, joka rakentaa lasten sieluja ihaniksi ja panna hänen tilalleen sotilas-opettajan, joka opettaa lapsia tappamaan veljiänsä.

"Työ tuottaa siunausta ja onnea"

Monta vuotta sitten piti eräässä maalaiskansakoulussa opettaja meille koulusta pois pääseville neljäsoikkalaisille jäähyväispuhetta. Hyvän neuvon kultajyviä hän koetti meille jakaa vastaista elämää varten. Ja me kuunteelimme vakavampina ja hartaampina kuin kenties koskaan ennen, koettaen muistiin säilytetäviksi painaa niin paljon kuin mahdollista noista tulevan elämämme tien viitoiksi tarkoitettuja neuvoista ja ohjeista.

Mutta kuinka kummallista! Ne viitat ja ohjeet eivät ole pitäneet kukaan pitkänsä. Elämän karkea todellisuus on viitat katkonut ja hajottanut ja ohjeet kelpaamattomiksi tehnyt.

Silti palaa niistä aina joku silloin tällöin mieleen. Ei kuitenkaan enään minään elämän totuutena, vaan sanoisinko elämän ironiana.

"Työ tuo siunausta ja onnea!" Muistissa on säilynyt tuokin opettajan lause ja eräänä iltana se taas kirjoiti esiin yhä ironisena kuin monet kerrat ennen. Kävelin iltahämärässä pitkin I-täisiä Viertotietä. Leveänä viitana kulki ohitseni lähiseudun tehtaista kotinsa pahoja työläisiä, miehiä ja naisia, etukumarrassa, nopein, kiirehtivin askelin. Osa haaraantui linjoille, mutta pääjoukko tummana vahvana juovana, kulki eteenpäin kohti Kallion perukoita ja Vallilaa.

Joku sanoi:

— Iltaa...
Vilkasin sivulleni.

— Et taida tunteakaan?
Se oli vanhoja tuttuja, nuorenlainan leskeksi jäänyt rouva. Emme olleet tavanneet pitkiin aikoihin.

Tervehdin.

— Tuunepa, vaikka oletkin kietonut itsesi huiviin. Miten voit? Mitä kuuluu?

— Menechän se. Tulen työstä.
— Vanhassa paikassako vielä käyt?

— Niin. Saa nyt nähdä, kuinka kauan jaksan... Yötyö on niin raskasta. Ajatteles: seisoo 12 tuntia koneen ääressä, puolen tunnin ruokaloja vaan välillä. Ja se nukkumisenkin kotona päivällä on niin huonoa.

— Kyllä sen arvaa. Kolmivuororajestelmä pitäisi olla, kun kerran yötikin pitää työtä tehdä.

— Niin, olisikin niin.

Linjalaivat alkaneet säännöllisen kulun Skandinavian maihin

Useitten kyselyjen vuoksi ilmoitamme, että nyt taas voimme myydä pilettejä Suomeen kuten ennenkin. Ensimmäiset Scandinavian-Amerikan Linjan laivat lähtevät New Yorkista: "UNITED STATES" Toukok. 12 p. ja "OSCAR II" Toukok. 26 p. Merimatkapiletti New Yorkista maksaa Suomeen \$65.25, johon tulee lisäksi rautatiepilet. hinta. Halukkaat matkustajat voivat tilata piletinsä

TOVERIN KONTTORISTA, Box 99, Astoria, Ore.

AMERIKASTA SUOMEEN matkustavilla tulee olla passi tai konsulin todistus, varustettuna matkustajan muotokuvalla.

Kuljimme eteenpäin ja hän saston kokouksiinkaan, kun ne puheli:

— Siellä vaihtuu niin naiset. Minä olen kauvemmin olleita ja ne panevat aina vaativampiin töihin. Se rasittaa kovin. Ei tahdo ruokakaan maistaa.

Vilkasin hänen syvään painuneisiin silmiinsä ja melkein värisytti.

— Oletko edes terve?

— Olenhan vielä ollut, mutta kuka tietää kuinka kauan. Mieheni kuoli keuhkotautiin ja minä olen usein ajatellut... Mutta ei, mihinkäs lapset sitte joutuisivat. Kun tästä taas tulee kevätkin, niin ehkä sitä rupeaa paremmin voimaan.

Yhtäkkiä hän muutta puheenainetta.

— En ole joutanut yhtään o-

kokoukset ovat aina silloin, kun minä olen työssä. Tuli sitä silloin käydyksi kun Heikki eli. Oikein kaipaa joskus. Mitenkäs siellä nyt toimitte?

Kerroin yhtä ja toista osaston puuhista ja rienuista.

Olimme tulleet jo hänen kotinsa lähelle. Jätin hyvästi ja erosimme.

Selvitellen murheellisten ajatusten kaaosta.

"Työ tuo siunausta ja onnea."

Tuoko se?

Tuo se, kenelle se tuo, mutta ei kapitalismin palveluksessa a-

hertavalle työntekijälle.

1½ tuntia vaativassa työssä koneen ääressä ja kotona vielä lapset, joita lepoaikana on hoi-

(Jatkoa seitsemännellä sivulla)

KIVIHIILENKAIVAJAT

Kirj. EMILE ZOLA, Suom. MARIA PALM.
Hinta 50 senttiä

Tämä kirja-uutuus, joka on juuri ilmestynyt kirjamarkkinoidemme TOVERIN kustantamana, otetaan holla vastaan kaikissa kirjapöytäpiireissä, joissa kirjallisuutta viljellään. Mutta eipä ihmeikään, sillä onhan kirja Zolan parhaista; sanokaamme; maailmankirjallisuuden huomattavimpia alkaansaannoksia. Siinä saa lukija tutustua Zolan järkkymättömään totuuden ja oikeuden rakkauteen, joka ei sallii hänen säikkyä inhoittavankaan kuvaamista. Ja hänen luomansa kuvat: ne ovat ehjiä. Ei mikään välttä hänen terävää silmäänsä. Selvästi näkee hän ihmisydämen salaisimmat sopukat; hän tuntee tarkoin ihmisluonnon kätkeytyimmätkin toimintavalkutimet.

Kirjassa on yli 400 sivua ja voidaan se myydä niin halvalla hinnalla ainoastaan siksi, että siitä on otettu n.k. "helppohintainen painos".

Alempana on tilauslippu niitä varten, jotka eivät ole tilausdessa asiamiehiamme tapaamaan.

TOVERIN KIRJAKAUPPA
Box 99, Astoria, Ore

TILAUSLIPPU:

Toverin Kirjakauppa, Box 99, Astoria, Ore.—

Olkaa hyvä ja lähettäkää allekirjottaneelle heti ensi postissa
.....kpl. kirjaa KIVIHIILENKAIVAJAT.

Maksuksi mukaan liitän.....dollaria.....senttia

NIMI.....

OSOTE.....